

Onderwerp

Meerkosten opvang Oekraïense ontheemden

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Behandeldatum	9 september 2025
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls en G. Visser	Status	Openbaar

Advies

1. De brief aan de minister van Asiel en Migratie over meerkosten bij opvang van Oekraïense ontheemden vast te stellen, waarin de minister wordt verzocht duidelijkheid te geven over de dekking van de extra gemaakte kosten voor begeleiding en beveiliging in de opvang.

Aanleiding

Met ingang van dit jaar is het normbedrag voor de opvang van Oekraïense ontheemden verlaagd van €61 per opvangplek/dag naar €44. Dit is gebeurd naar aanleiding van onderzoek van adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF), waarin werd geconstateerd dat deze lagere vergoeding voor het overgrote deel van gemeenten toereikend is. Wat niet in de berekeningen van AEF is meegenomen, zijn kosten die voortvloeien uit extra woonbegeleiding of beveiliging als gevolg van ernstige zorg- en overlastproblematiek. Personen met ernstige verslavings- of psychiatrische problematiek (vaak samengaan) zijn door hun overlastgevend gedrag niet handhaafbaar in de reguliere opvang, waarin sanitair, keuken en vaak ook woonruimte moeten worden gedeeld. In Nijmegen hebben we een 0-vleugel ingericht, waar we deze doelgroep opvangen met de benodigde begeleiding en beveiliging. Tot en met vorig jaar hebben we alle kosten, waaronder dus ook de extra woonbegeleidings- en beveiligingskosten van de 0-vleugel, gedekt uit de verstrekking op grond van het hogere normbedrag van €61. Dit jaar lukt ons dat niet meer vanwege de verlaging.

De basisafpraak is dat het Rijk werkelijke kosten, bovenop het normbedrag, vergoedt bij noodzakelijke overschrijding van de uitkering op basis van de normbedragen. Ambtelijke afstemming met het ministerie van Asiel en Migratie hierover leidt echter tot discussie of kosten rond ernstige zorg- en overlastproblematiek hier ook onder vallen.

Beoogde impact: uitvoering

In Nijmegen vangen wij op verschillende locaties Oekraïense ontheemden op, waaronder ontheemden met zorg- en overlastproblematiek. Wij willen deze opvang vormgeven binnen het financieel kader van het rijk. Daarvoor is het nodig dat het rijk deze kosten vergoed. Hierover willen wij duidelijkheid van het ministerie.

Dit maakt deel uit van de bredere gemeentelijke ambitie en doel:

Ambitie: Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en nemen actief deel aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.

Doel: Vluchtelingen kunnen op een veilige en gezonde manier verblijven in onze regio en zo goed als mogelijk meedoen in de samenleving.

Argumenten

1.1. *Met het versturen van deze brief beogen wij duidelijkheid te krijgen voor de vergoeding van de kosten van zorg- en overlastproblematiek.*

Wij zijn genoodzaakt forse bedragen (€835.765 aan woonbegeleiding en €520.000 aan beveiliging in 2024) in te zetten op een zorgvleugel vanwege de verplichting tot het bieden van opvang in het kader van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne (TWooO). Wij kunnen dit niet kostendekkend doen, indien wij de kosten niet kunnen declareren. Daarom vragen wij met de brief duidelijkheid aan de minister van Asiel en Migratie.

Kanttekeningen

1.1. *Het rijk voorziet wel in aanvullende bekostiging van Wmo en jeugdhulp*

Ten aanzien van de zorgbehoeften van Oekraïense ontheemden voorziet het rijk wel in een aanvullende bekostiging van de Wmo en jeugdhulp. Dit bedrag is echter ontoereikend om ook de aanzienlijke kosten te dekken voor de begeleiding en beveiliging voor ontheemden met ernstige zorg- en overlastproblematiek. Bovendien is dit geld ook nodig voor andere ontheemden in de opvang met reguliere aanspraken op Wmo en jeugdhulp.

Gesprek met de stad

Bij dit voorstel is een gesprek met de stad niet noodzakelijk.

Financiën

De kosten voor de 0-vleugel bedragen €1,1 miljoen. Er is een prognose gemaakt van de kosten en baten van de totale opvang voor Oekraïense ontheemden in Nijmegen voor 2025, dat mede door de hoge kosten voor de 0-vleugel een tekort laat zien van ongeveer €650.000. Bij de tweede voortgangsmontor wordt een financieel overzicht opgenomen over de kosten en baten van opvang van Oekraïense Ontheemden.

Vervolg

Bij akkoord zullen wij na verzending van de brief:

- Contact leggen met het ministerie om over de declaratie van de kosten in gesprek te gaan. Mochten de kosten niet worden vergoed, dan moeten we kijken wat dit betekent voor de geboden opvang in Nijmegen. Dit kan een beëindiging van de opvang betekenen of een vraag om extra financiering aan de raad. Voor 2025 kan worden gekeken of het tekort (deels) kan worden gedekt door batig saldo op de tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO). Voor 2026 is er geen alternatieve dekking beschikbaar.
- Een afschrift van de brief delen binnen gremia over vluchtelingenopvang vanuit de VNG, de provincie Gelderland en regio Rijk van Nijmegen om het daar te agenderen voor gezamenlijke lobby.

Bijlage(n)

1. Brief aan de minister van Asiel en Migratie